

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-21) 313-2531 Fax: (+40-21) 312-5480

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr. 309A/2005

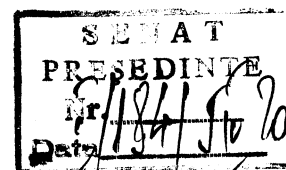
4 aprilie 2005

Nr. 2252

La Comisia Juridică

Domnului NICOLAE VĂCĂROIU

PREȘEDINTELE SENATULUI
5. IV. 2005

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale vă înaintăm, alăturat, copia sesizării formulate de Președintele României, prin care se solicită să se constate neconstituționalitatea dispozițiilor art.2 alin.(2), art.18 alin.(3), art.30 alin.(1), art.31 alin.(1), art.32 și art.36 din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, așa cum a fost modificată ca urmare a cererii de reexaminare formulată de Președintele României în data de 5 noiembrie 2004.

Vă adresăm rugămintea de a comunica punctul dumneavoastră de vedere până la 8 aprilie 2005, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la 13 aprilie 2005.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, asigurarea deplinei noastre considerații.

PRESEDINTE

Ioan Vid

Prof. univ. dr. IOAN VID

ROMÂNIA

PREȘEDINTELE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ
Nr. 2251 / 04-04-2005

București, 4 aprilie 2005

Domnului prof.univ.dr. Ioan VIDA
Președintele Curții Constituționale

În temeiul articolului 146 lit. a) din Constituția României și al articolului 15 alin.
(1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții
Constituționale, formulez următoarea

OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

Legii privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate

Prezenta sesizare de neconstituționalitate are ca obiect dispozițiile art. 2 alin. (2), art. 18 alin. (3), art. 30 alin. (1), art. 31 alin. (1), art. 32 și art. 36 din **Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate**, așa cum a fost modificată ca urmare a Cererii de reexaminare formulată de Președintele României în data de 5 noiembrie 2004.

În aceste prevederi se stabilește un anumit regim juridic referitor la libera circulație a cetățenilor români minori și un altul pentru cetățenii români majori, fără a se distinge în funcție de capacitatea de exercițiu a persoanei. Astfel, minorii

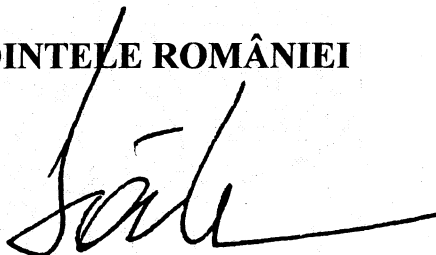
care au obținut capacitate de exercițiu deplină înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, potrivit acestei legi speciale, vor fi îngădiți în exercitarea dreptului lor la liberă circulație, stabilit de art. 25 din Constituția României, prin obligarea la a călători însoțiți și prin obligarea la respectarea celorlalte condiții impuse minorilor.

Se poate observa astfel, că limitarea privind libera circulație, impusă de lege persoanelor ce au deplină capacitate de exercițiu, nu se înscrie în nici una din cazurile prevăzute expres de Constituție în articolul 53.

Măsura este discriminatorie, deoarece persoanele care au dobândit capacitate de exercițiu deplină sunt tratate diferit în funcție de vârstă, încălcând astfel dispozițiile art. 16 și ale art. 53 din Constituția României.

În lipsa precizării că regimul stabilit de această lege pentru minori nu se aplică celor care au dobândit capacitate de exercițiu deplină, prevederile criticate sunt neconstituționale.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

Traian Băsescu

Parlamentul României
Senat

PREȘEDINTE

București 5.04.2005
Nr. 5184

Domnului senator

PÉTER ECKSTEIN-KOVÁCS

**Președintele Comisiei juridice, de numiri,
disciplină, imunități și validări**

Vă trimitem, alăturat, adresa Curții Constituționale nr.2252 din 4 aprilie 2005, la Dosarul nr.309 A/2005, prin care, în conformitate cu art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, se solicită punctul de vedere al Senatului, cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor art.2 alin.(2), art.18 alin.(3), art.30 alin.(1), art.31 alin.(1), art.32 și art.36 din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, așa cum a fost modificată ca urmare a cererii de reexaminare formulată de Președintele României în data de 5 noiembrie 2004.

Pentru a se putea respecta termenele legale de soluționare, vă rugăm să apreciați în timp util oportunitatea prezentării unui punct de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, spre a putea fi comunicat Curții Constituționale până la data de 8 aprilie 2005 având în vedere că dezbaterile vor avea loc la data de 13 aprilie 2005.

PREȘEDINTELE SENATULUI

Nicolae Văcăroiu
Nicolae Văcăroiu

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-21) 313-2531 Fax: (+40-21) 312-5480

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr. 295A/2005

1 aprilie 2005

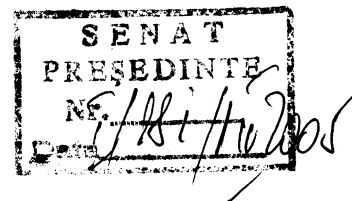
Nr. 2200

lui Președintele Executivului Kovaos.

Reg. punct de vedere.

Domnului NICOLAE VĂCĂROIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

4.14.2005

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale vă înaintăm, alăturat, copia sesizării formulate de Avocatul Poporului, prin care se solicită să se constate neconstituționalitatea dispozițiilor art.2 alin.(2), art.17 alin.(1) lit.b), art.17 alin.(4) și art.28 alin.(1) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.

Vă adresăm rugămintea de a comunica punctul dumneavoastră de vedere până la 8 aprilie 2005, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la 13 aprilie 2005.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, asigurarea deplinei noastre considerații.

PREȘEDINTE

Ioan Vid

Prof. univ. dr. IOAN

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro

Cabinet Ministru

Obiecție de neconstituționalitate privind art. 2 alin. (2), art. 17 alin. (1) lit. b), art. 17 alin. (4), și art. 28 alin. (1) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate

Prezenta sesizare de neconstituționalitate are ca obiect dispozițiile art. 2 alin. (2), art. 17 alin. (1) lit. b), art. 17 alin. (4), art. 21 alin. (3) și art. 28 alin. (1) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, adoptată de Parlamentul României și nepromulgată.

1. Apreciem că dispozițiile referitoare la cetățenii români minori, din cuprinsul art. 2 alin. (2), art. 17 alin. (1) lit. b), art. 17 alin. (4) și art. 28 alin. (1) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, încalcă art. 16 alin. (1) din Constituția României. Astfel, principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. În contradicție cu art. 16 alin. (1) din Constituție, Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate condiționează dreptul de a călători în străinătate al minorilor prin obligația de a fi însoțiți, acordul prealabil al părinților ori al însoțitorilor legali fapt ce creează o discriminare între persoane aflate în situații identice. Așa văzute lucrurile, înseamnă că prevederile în cauză se aplică și femeii măritate care nu a împlinit 18 ani, mai ales că legea stabilește limita superioară a majoratului, or, potrivit art. 8 alin. (3) din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, „minorul care se căsătorește, dobândește, prin aceasta, capacitate deplină de exercițiu”. De asemenea, art. 4 din Codul familiei stabilește limitele minime de vârstă la care se poate încheia căsătoria. Astfel, femeia se poate căsători „numai dacă a împlinit vârsta de 16 ani”, iar „pentru motive temeinice, se poate încuviința căsătoria femeii care a împlinit 15 ani”. Pe cale de consecință, minora de 16 ani, respectiv 15 ani, prin căsătorie, dobândește capacitate deplină de exercițiu. În același timp, potrivit art. 51 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, copilul beneficiază de protecția specială prevăzută de prezenta lege, până la dobândirea capacității depline de exercițiu.

Ca atare, prin faptul căsătoriei femeia minoră dobândește capacitate deplină de exercițiu și trebuie tratată în exercițiul drepturilor și libertăților constituționale, din punct de vedere juridic, în mod egal cu persoanele care au împlinit 18 ani (cu excepțiile prevăzute în legile electorale).

Această soluție se poate întemeia și pe prevederile art. 16 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România în anul 1974, care stabilește că „orice om are dreptul de a i se recunoaște pretutindeni personalitatea juridică”.

Față de cele de mai sus, considerăm că prevederile legale indicate instituie o discriminare între femeia minoră măritată care are capacitate deplină de exercițiu și celelalte persoane cu capacitate deplină de exercițiu.

2. Apreciem că dispozițiile referitoare la cetățenii români minori, din cuprinsul art. 2 alin. (2), art. 17 alin. (1) lit. b), art. 17 alin. (4) și art. 28 alin. (1) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, încalcă art. 25 alin. (1) din Constituția României. Astfel, libera circulație este un drept fundamental care asigură libertatea de mișcare a cetățeanului. În contradicție cu art. 25 alin. (1) din Constituție, textele de lege indicate restrâng dreptul la liberă circulație al femeii minore măritate care deși are capacitate deplină de exercițiu ar avea obligația de a fi însoțită, de a avea acordul prealabil al părinților ori al reprezentanților legali.

Totodată, textele de lege criticate încalcă art. 2 pct. 2 din Protocolul nr. 4 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prevederi potrivit cărora "Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa" și este fără îndoială că această prevedere privește persoanele care au capacitate deplină de exercițiu.

În plus, restrângerea exercițiului dreptului la liberă circulație al persoanei cu capacitate deplină de exercițiu poate fi dispusă numai de instanța judecătorească competentă, cu respectarea prevederilor art. 53 din Constituție. Prin urmare, exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor constrângeri decât al celor care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare pentru apărarea valorilor unei societăți democratice, pentru menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, desfășurarea instrucției penale, restricțiile trebuind să fie proporționale cu scopul pentru care au fost prevăzute, în anumite limite și fără a se aduce atingere însăși existenței dreptului sau a libertății.

Astfel, în măsura în care persoanei cu capacitate deplină de exercițiu îi este restrâns exercițiul dreptului la liberă circulație de obligația de a fi însoțit, acordul prealabil al părinților ori al reprezentanților legali și nu de o instanță judecătorească care să se pronunțe asupra legalității acestei măsuri, precum și în condițiile în care restrângerea nu este proporțională cu situația care a determinat-o ori atinge substanța dreptului sau a libertății, dispozițiile art. 2 alin. (2), art. 17 alin. (1) lit. b), art. 17 alin. (4) și art. 28 alin. (1) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate sunt neconstituționale.

3. Apreciem că dispozițiile referitoare la cetățenii români minori, din cuprinsul art. 2 alin. (2), art. 17 alin. (1) lit. b), art. 17 alin. (4) și art. 28 alin. (1) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, încalcă art. 26 alin. (2) din Constituția României. Astfel, potrivit prevederilor constituționale indicate, persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri. Pe cale de consecință, condiționarea voinței unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu, așa cum este femeia minoră măritată, de obligația de a fi însoțită, exprimarea acordului părinților ori al reprezentanților legali, restrânge dreptul persoanei de a dispune de ea însăși.

Mai mult, restrângerea exercițiului dreptului persoanei cu capacitate deplină de exercițiu de a dispune de ea însăși, prin dispozițiile legale indicate, nu se justifică prin nici una dintre situațiile sau motivele pentru care prevederile art. 53 alin. (1) din Constituție permit restrângerea prin lege a exercițiului unor drepturi sau libertăți.

Această soluție se poate întemeia și pe prevederile art. 16 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice potrivit cărora „orice om are dreptul de a i se recunoaște pretutindeni personalitatea juridică”.

4. Apreciem că dispozițiile referitoare la cetățenii români minori, din cuprinsul art. 2 alin. (2), art. 17 alin. (1) lit. b), art. 17 alin. (4) și art. 28 alin. (1) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, încalcă art. 48 alin. (1) din Constituția României. Astfel, restrângerea exercițiului dreptului la liberă circulație al femeii minore măritate de obligația de a fi însoțită, de acordul părinților ori al reprezentanților legali, contravine dispozițiilor art. 48 alin. (1) din Constituție care consacră egalitatea dintre soți ca unul dintre principiile pe care se întemeiază instituția familiei.

De asemenea, în cazul textelor de lege indicate, considerentele avute în vedere de legiuitor nu pot fi considerate ca fiind îndeajuns de puternice pentru a justifica, în mod obiectiv și rațional, instituirea unui tratament diferențiat între soție și soț, cu prilejul exercitării dreptului la liberă circulație, ceea ce conduce la concluzia că singura justificare a diferenței de tratament se întemeiază pe diferența de sex.

5. În plus, constatăm faptul că dispozițiile art. 21 alin. (3) din Legea privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate fac trimitere la un act normativ abrogat, respectiv Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990, însă, aceasta nu este o problemă de constituționalitate ci de aplicare a legii în timp.

Avocatul Poporului,
Ioan MURARU

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

București, 31 martie 2005